

* * *

A P E L Ā C I J A S P A D O M E

Pasta adrese: a/k 124, Rīga LV-1010	Adrese: Citadeles iela 7 (70), Rīga	Tālruni: 7 027 190, 7 027 140	Fakss: 371 7 027 208
--	--	----------------------------------	-------------------------

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/96/ P-94-164

Lēmums

Rīga

1996. gada 11. decembrī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - G. Poļakovs,
ApP sēdes locekļi - K. Krūmiņš un M. Rozenblate,
ApP sekretāre - S. Drozdovska

1996. gada 29. novembrī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru pieteicējs E. Rasims, balstoties uz LR Patentu likuma (LPL) 10. panta sesto daļu, 9.08.96 iesniedzis pret LR Patentu valdes (LPV) 1996. gada 25. jūlija lēmumu par izgudrojuma pieteikuma "Sinhronais ģenerators kā elektromagnētiskās enerģijas pārveidotājs" (pieteik. Nr. P-94-164; pieteik. datums 16.08.94) noraidīšanu.

ApP sēdē piedalījās pieteicējs E. Rasims.

I. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. Pieteiktais sinhronais ģenerators "ietver sevī statoru un rotoru ar tinumiem, izpildītiem pēc zināmām shēmām, atšķiras ar to, ka ar nolūku samazināt mehāniskās enerģijas patēriņu, pārveidojot elektromagnētisko enerģiju elektriskajā, statora tinumi sadalīti divās daļās, katras daļas trīsfāžu spoļu grupas mainās savā starpā tādā kārtībā, ka pēc katra vienas statora daļas spoļu grupas seko otras daļas spoļu grupa, katrā statora daļā visas trīs fāzes satur ārējos izvadus, uz katra izvada ierīkoti strāvas pārtraucēji, pēc pārtraucējiem abu statora daļu viennozīmīgās fāzes savienojas vienā un pieslēdzas elektriskam tīklam, rotora poli izvietoti tādā veidā, ka starp viņiem paliek atstarpe viena pola platumā".

2. LPV lēmums par pieteikuma noraidīšanu balstās uz slēdzienu, ka pieteiktā izgudrojuma apraksts neatbilst LPL 7. panta sestajai daļai, kas nosaka, ka "izgudrojuma aprakstam jābūt tik skaidram un pilnīgam, lai speciālists varētu izgudrojumu īstenot bez izgudrotāja papildus jaunrades", kā arī LPV *Pagaidu Noteikumu pieteikumu iesniegšanai un izskatīšanai LR Patentu valdē* 22. punkta 1"f" apakšpunktam, atbilstoši kuram izgudrojuma aprakstam jāsaturs izgudrojuma būtības izskaidrojums, kurš ļauj izprast tehnisko uzdevumu un tā atrisinājumu.

2.1. Minētais LPV lēmuma slēdziens motivēts galvenokārt ar to, ka no izgudrojuma apraksta nav skaidrs izgudrojuma tehniskais uzdevums un tā risinājums, it sevišķi nav skaidra pieteiktā ģeneratora lietderības koeficienta veidošanās un tā aptuvenā vērtība. Pieteicēja paskaidrojums,

W_{el}

ka pieteiktā ģeneratora lietderības koeficients jāaprēķina pēc formulas $\eta = \frac{W_{el}}{W_{mag}}$, ir pretrunā

W_{mag}

ar norādīto izgudrojuma mērķi ("radīt jauna veida ģenerātorus ar samazinātu mehāniskās enerģijas patēriņu elektroenerģijas ražošanai").

2.2. Pieteikums nesatur skaidru norādi, kādi enerģijas veidi tiek izmantoti magnētiskā

lauka radišanai. Pieteicēja apgalvojums, ka izveidotais mākslīgais magnētiskais lauks neprasa enerģiju tā pastāvēšanai, ir apšaubāms, jo atbilstoši izgudrojuma aprakstam šis lauks tiek izmantots elektriskās enerģijas ražošanai un tāpēc minētais paskaidrojums uzskatāms par esošu pretrunā ar enerģijas nezūdamības likumu.

2.3. Pieteicējs nevar paskaidrot, kāpēc pašindukcijas EDS radītā strāva ir nesinusoidāla, bet vienlaikus apgalvo, ka tam nav nozīmes.

3. Apelācijas iesniedzējs LPV lēmuma noraidījuma pamatojumiem nepiekrīt, jo uzskata, ka minētā lietderības koeficienta formula kvalificē pieteikto ģenerātoru kā elektromagnētisko pārveidotāju un tāpēc neuzskaita mehāniskos, elektriskos, virsmas un pulsācijas zudumus.

Pieteicējs uzskata arī, ka rotora magnētiskā lauka enerģija izveido statora elektromagnētisko lauku, kura enerģija pārveidojas par elektrisko, un ka šis process nav pretrunā ar enerģijas nezūdamības likumu.

Pieteicējs atzīst, ka augstākā harmonika var nelabvēlīgi ietekmēt ģenerātorā darbību, bet vienlaikus uzskata, ka sprieguma nesinusoidalitātei izskatāmajā izgudrojumā nav nozīmes.

Atbildot uz ApP sēdes gaitā uzdotajiem jautājumiem par pieteiktā ģenerātorā eksperimentālo pārbaudi, pieteicējs paskaidroja, ka pieteiktais izgudrojums nav realizēts un nav pārbaudīts, bet viņš domā, ka pieteiktā ģenerātorā lietderības koeficients var būt 300% .

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem:**

1. Novērtējot pieteiktā izgudrojuma aprakstu un izgudrojuma formulu, jāatzīmē, ka tie satur pieteikta izgudrojuma - ierīces būtiskus elementus, kas ir izgudrojuma formulas priekšmeta pazīmes (t. i. pieteiktā ģenerātorā konstruktīvos elementus), kuras ir nepieciešamas, lai ierīci uzbūvētu.

2. Vienlaikus jāatzīst, ka atsevišķas izgudrojuma apraksta daļas, it sevišķi tās, kas attiecas uz pieteiktā izgudrojuma tehnisko uzdevumu un tā risinājumu un ģenerātorā darbību, nav tik pilnīgas un skaidras, lai saprastu izgudrojuma būtību. Bez tam, izgudrojuma apraksts nesatur ziņas par ģenerātorā darbību un īstenošanu.

2.1. No izgudrojuma apraksta izriet, ka, kaut gan pieteiktā ģenerātorā konstrukcija un tā shēmas nedaudz atšķiras no zināmu ģenerātoru konstrukcijām un shēmām, izgudrojums it kā balstās uz jauniem enerģijas pārveidošanas principiem. Uz to norāda pats pieteicējs, piemēram, izskatāmā pieteikuma 2. lpp. 2. un, it sevišķi, 3. rindkopā, kura satur atsauci uz pieteicēja agrāk iesniegto pieteikumu Nr. P-93-735 "Magnētiskā lauka enerģijas pārveidošanas paņēmieni elektriskā aktīvā enerģijā", attiecībā uz kuru ApP 1996. gada 23. februāra lēmums satur slēdzienu, ka tas uztverams kā zinātniski tehniska teorija (ideja), un kuru ApP noraidīja, balstoties galvenokārt uz slēdzienu, ka "pieteikuma materiāli tikai norāda uz iespēju izmantot zināmo ierīci kā līdzekli energoresursu ietaupīšanai, bet nesatur nepieciešamās ziņas, lai šo iespēju realizētu bez papildus jaunrades."

Var piekrist LPV lēmuma slēdzienam, ka minētie principi ir pretrunā ar enerģijas nezūdamības likumu, jo pieteiktā izgudrojuma apraksts nesatur šo principu izskaidrojumu vai pamatojumu. Tas nesatur arī ziņas par izgudrojuma eksperimentālo pārbaudi, kas varētu pārliecināt, ka izgudrojums varētu tikt īstenots.

2.2. Sakarā ar jautājumu par pieteiktā izgudrojuma īstenošanas iespēju šai lietā īpaša un

svarīga nozīme ir jautājumam par pieteiktā ģeneratora lietderības koeficienta veidošanos un attiecīgās lietderības koeficienta formulas atbilstību pieteicēja norādītajam izgudrojuma mērķim.

Kaut gan atbilstoši LPL 7. un 10. panta noteikumiem LPV kompetencē principā neietilpst izgudrojuma mērķa sasniegšanas (vai pozitīva efekta) novērtējums, šai pieteikumā jautājums par pieteiktā ģeneratora lietderības koeficienta veidošanos ir tieši saistīts ar izgudrojuma būtības pilnu un skaidru izklāstu un tā īstenošanas iespēju LPL 7. panta sestās daļas izpratnē.

Kā tiek atzīmēts LPV lēmumā un kā liecina pieteicēja ApP sēdes gaitā dotie paskaidrojumi, nedz izgudrojuma apraksts, nedz pieteicēja apelācijas iesniegumā minētie un mutvārdu papildargumenti neizskaidro pilnīgi un skaidri pieteiktā ģeneratora lietderības koeficienta veidošanos un, attiecīgi, izgudrojuma mērķa sasniegšanas iespēju. No ApP sēdē sniegtajiem pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka ģenerators izejā iegūtā enerģija aptuveni trīs reizes (lietderības koeficients 300 %) pārsniedz pieteicēja uzrādīto ģenerators ieejā pievadīto enerģiju. Uz ApP jautājumiem pieteicējs nevarēja sniegt izsmeltošus paskaidrojumus, kaut arī atzina enerģijas nezūdamības likuma neapgāzamību. Līdz ar to ir jāsecina, ka pieteicējs nav uzrādījis vēl kādu pārveidojamās enerģijas avotu un to, kā šis avots var tikt izmantots. Var piekrist, ka šā trūkuma dēļ noteiktās nozares speciālists nevarēs īstenot izgudrojumu bez papildu jaunrades.

2.3. Iepriekšminētos pieteikuma trūkumus papildus palielina tas, ka pieteikums nesatur ziņas par izgudrojuma īstenošanas iespējas pārbaudi. Kā liecina pats pieteicējs, pieteiktais izgudrojums ir tikai teoretiskā darba rezultāts, kuru viņš nav pārbaudījis ar eksperimentālā parauga palīdzību.

3. Tātad, izskatot pieteikto izgudrojuma aprakstu un pieteicēja apelācijas un mutvārdu papildpaskaidrojumus, jāsecina, ka, kaut gan pieteikums satur rasējumus un pieteiktā ģenerators aprakstu, iesniegtie materiāli neatbilst LPL 7. panta sestās daļas prasībām, jo tie neizskaidro, kā darbojas pieteiktais ģenerators, un nesatur nepieciešamās ziņas, lai pieteikto izgudrojumu īstenotu bez izgudrotāja papildus jaunrades.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no Patentu likuma 7. panta sestās daļas noteikumiem, **nolemj**:

1. noraidīt kā nepamatotu pieteicēja E. Rasima apelācijas iesniegumu pret LR Patentu valdes 1996. gada 25. jūlija lēmumu par izgudrojuma pieteikuma "Sinhronais ģenerators kā elektromagnētiskās enerģijas pārveidotājs" (pateik. Nr. P-94-164) noraidīšanu;

2. Patentu valdes Izgudrojumu ekspertīzes un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Patentu likuma noteiktajā kārtībā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar izgudrojuma pieteikuma "Sinhronais ģenerators kā elektromagnētiskās enerģijas pārveidotājs" (pateik. Nr. P-94-164) noraidīšanu, Valsts patentu reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā .

Atbilstoši Patentu likuma 10. panta sestajai daļai ApP lēmums ir galīgs un stājās spēkā, saskaņā ar LR Patentu valdes Apelācijas padomes 1996. gada 28. jūnija Noteikumu 61. punkta 1. apakšpunktu, 10 dienu laikā no dienas, kad rakstveida lēmums tiek nosūtīts pieteicējam.

ApP sēdes priekšsēdētājs

 G. Poļakovs

ApP sēdes locekļi:

 K. Krūmiņš

 M. Rozenblate